

EEN ZEER GROOTE ZEEKAT OF INKTVISCH.

In de journalen onzer vroegere zeevaarders vindt men van tijd tot tijd de voorvallende en opgemerkte bijzonderheden opgeteckend. Zij geven dan daarvan een verhaal of beschrijving, die, hoewel licht mogelijk niet altijd even juist, toch het bewijs levert van hunne opmerkingsgave. Zoo vinden wij o. a. hiervan een voorbeeld in het journaal gehouden door den Kapitein ter Zee J. A. VAN DEN VELDE, op zijne reis van Nederland naar de Kust van Guinea en de West-Indiën, met 's Lands fregat de Boreas, in de jaren 1770—1772.

Den 27 Februari 1771 zeilde dit schip tussehen de Canarische en Zoute Eilanden; het bestek stond den vorigen middag op 26° 40' N.Br. en 318° Z.O. L. Over het geheel was het stil, mooi weér; wat er op den 17^{en} voorviel lezen wij in de volgende bewoordingen in het journaal:

“Sondag den 17e van 's morgens tot 's middags het lugtje of de wind O. Z. O., Z. Z. O. à West, labber en stil, mooy en helder weér; ik zag deeze morgen een vogel bij of op 't schip, hij was van groote als een kleyne duyf, met een lange en spitse bek als een snip, een groote kuyf op het hoofd, geele en zwarte veeren op de borst en vlerken, en zoo het mij scheen geleek deeze vogel veel na die, die men in de West-Indies een Tropiaal noemt.

“Om 10 uren zagen wij op een zeekeren afstand yts dryven, hetgeen ons voorkwam een dood kreng van een vis te zijn. Ik liet de sloep uytsetten en daarna toe zenden, en bevond dat het een *Zeekat* van een enorme groote was; dezelve wierd aan boord gesleept, en al gaande

weg gevolgt door een *grootte Hay*, die deeze prooy, niettegenstaande dat hij telkens door de haak afgekeert wierd; niet wilde verlaaten, en hem van tijd tot tijd aanviel en er een stuk afbeet. Onze schipper schoot diverse maalen met een harpoen op hem, doch vrugteloos, alzoo hem niet door zijn huyl drong. Wij sneden doen een stuk van de Zeekat, dat men aan een groote ijzeren hoek deed, die op de loodlijn gestookt was, en op 3 à 4 vaam van de hoek waaren twee brandhouten als een boey, dit wierd overboord gegooyt.

“De Hay dit ziende, schoot wel haast na dit aas toe en slokte het in, waarna wij hem, dog niet zonder veel moeyte, alzoo hij vreeslijk spartelde en met zijn staart sloeg, in het schip haalde, hij was 8 voet Amsterdamse maat lang, de voorste vinnen 2 voet 2 duym en de langste vin van de staart mede 2 voet en 2 duim. In zijn bek had hij 5 rijen tanden, die alle driekantig en als zaagen waaren, allengskens klynder en zwakker wierden, de drie onderste of binnenste rijen waaren met een vlies van tandvlees bedekt.

“Naderhand de Zeekat in het schip haalende, bevonden dezelve van het uiterste van zijn hoorens tot agter 14 voet lang. Hij had tien knevels of hoorens, die vooruyt staken en allen met witte ronde oogen of kransjes bezet waaren, zijn bek wel gelijkende na die van een groote uyl, zat aan de onderkand van zijn lichaam, ter plaatse daar de evengenoomde knevels begonnen, zijn oogen waaren als cristallijn en van groote als kalfsoogen; het vis of vleesachtige was wit van couleur, hard en knorfagtig als Rog, wel een hand breed dik; van buyk had dit monster een ligte roode kouleur als een huid of vlies.

“Om zijn ingewanden en binnenste deelen te beschrijven is mij niet wel mogelijk, zijnde dezelve van zoo een wonderlijke constructie en hetgeen daaruyt quam zoo menigvuldig, dat ik mij verbeelde dat een kundige natuurkenner hier zijn werk aan zou vinden; in kort, niemand aan boord had oyt een dergelyk gedrogt gezien, het behoorde nogtans onder het geslagt der zeekatten (*Sepia*) aan de rug of schulp; [’t zoegenaaemde zeeschuym, dat wy uyt zyn lighaam haalden, alsmede aan de galblaas of blaas met zak, dat hij in een groote quantiteyt by zig had en waarmede deeze laatste reegelen tusschen twee haakjes geschreeven zijn].

“Voor ’t overige had dit beest geen bloed by zig, dog zoo als hier vooren gezegt, een meenigte van andere stof als materie.

“In de *Dictionnaire d’Histoire naturelle par Mr. Valmont de Bomare*,

vind ik in de beschrijving van *le Lancre de Mer* ' eenige overeenkomst met dit beest of zeegedrogt, dog die spreekt niet van de bek of zwarte gal waaraan dit beest het meest te onderscheyden is.

N. B. Onder het opensnijden bespeurde ik nog eenig leeven in hem, etc." 2.

"De bevonden N.Br. op den middag van dezen dag was 26° 33', de Lengte 358° 10'."

LEUPEN.